

ספר

דולה ומשקה

תשובות ופסקים

מרבינו מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א

בארבעת חלקי השו"ע

ובענינים שונים

נסדרו ונערכו בעזרתו יתברך ע"י

אברהם חיים שצ'יגל

קרית ספר – מודיעין עילית

תשרי תשס"ז

דולה ומשקה

ובו תשובות ופסקים ממרן שר התורה והיראה
רבינו הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א

הערות וציונים

בשולי היריעה הוספנו הערות, הגהות וציונים,
ציצים ופרחים מתורת מרן שליט"א מפי ספריו וכתביו
בשאר מקומות. ומתורתם של
רבותינו החזו"א והקהלות יעקב זיע"א.

וכן קצת מפסקיהם של מרגן ורבנן, גדולי הפוסקים, זצוק"ל
ויבלט"א, הנוגעים בענינים המבוארים בספר.

חלק זה נתחבר בסיועם של כמה ת"ח שליט"א שהוסיפו
מאצרות ידיעותיהם לחיבור זה,

[וברור שאין לפסוק חלכה למעשה ע"פ הפסקים המובאים בחלק זה.]

להשגת הספר ולמשלוח הערות והארות

ניתן לפנות לעורך אברהם חיים שצי"גל

שדה חמד 28 טל: 9760465 - 08

מודיעין עילית

ניתן להשיג הספר בב"ב

משפ' שצי"גל בעש"ט 18 משפ' דרורי - נחמיה 4

נדפס על נייר שאין בו חלול שבת

גופנים: מיקרוסופט וורד. תורה סקולר.

עימוד: י.ח.כ. 9743439 - 08

כל הזכויות שמורות

ספר

נזר החיים

דברים נכוחים

על מגוון ענינים שונים

תשובה מאהבה

על סדר הספר "דרך אמונה"

והם מאות תשובות שהשיבני בכת"י ובע"פ
בדרך שקלא וטריא ובמשא ומתן של הלכה

מרן הגאון האדיר

רבי חיים קניבסקי שליט"א

ועירפתי בסופו קונטרס

בייל לן כללא

והם כללים שנלקמו מכל ספרי מרן שליט"א
בתוספת הערות והארות בדרכה של תורה

כ"ד ועירא דמן חבריא

אורן טיגר

ניסן תשס"ד

עיה"ק ירושלים תובב"א

וזאת למודעי

ספר זה היה למראה עיני

מִרְן הַגֶּאֱוֶן הָאֲדִיר רַבִּי חַיִּים קֵינִיבְסְקִי שְׁלִיט"א
 וַשָּׁהָ אֲצִלוּ יָמִים אֲחֵרִים, וּמֵצְאוּ הַדְּבָרִים חֵן בְּעֵינָיו וְנָתַן
 אֶת הַסִּכְמָתוֹ וּבִרְכָּתוֹ הַחֲמִמָּה לְהַדְפָּסָתוֹ, אֲלֵא שֶׁבִיקֵשׁ
 לְהוֹדִיעַ שֶׁהִדְבַּר מִשּׁוֹם שָׂכַל הַכְּתוּב בִּסְפָר מִשְׁמוֹ – בֵּין
 בְּכַתֵּב וּבֵין בַּע"פ – אִינוֹ אֲלֵא הִצְעַת דַּעַת נוֹמָה וְחִלּוּלָה
 מִלְּסֻמּוֹךְ עַ"ז לַמַּעֲשֵׂה, וַיִּגְדִּיל תוֹרָה וַיֵּאדָר.

הוצאה שניה - מנחם אב תשס"ד

כל הזכויות שמורות ©

כתובת המכתב:

משה דוד גאון 11

ירושלים

02-5000361

קדושת המבשר והדם נשחטת להקדש
אשר לא יאכל אדם בלחם ויטעם בזה
אשר לא יאכל (אשר) בזה דרך המעשה אשר לא יאכל

(1) יתכן
(2) יתכן
(3) יתכן
(4) יתכן
(5) יתכן
(6) יתכן
(7) יתכן
(8) יתכן
(9) יתכן
(10) יתכן

(1) יום כ"ד
 (2) יום ה' חמשה עשר
 (3) יום ו' ט"ו
 (4) יום ז' ט"ז
 (5) יום ח' י"ז
 (6) יום ט' י"ח
 (7) יום י' י"ט
 (8) יום י"א כ"א
 (9) יום י"ב כ"ב
 (10) יום י"ג כ"ג
 (11) יום י"ד כ"ד
 (12) יום ט"ו כ"ה
 (13) יום ט"ז כ"ז
 (14) יום ט"ח כ"ח
 (15) יום ט"ט כ"ט
 (16) יום י' ל'
 (17) יום י"א ל"א
 (18) יום י"ב ל"ב
 (19) יום י"ג ל"ג
 (20) יום י"ד ל"ד
 (21) יום ט"ו ל"ה
 (22) יום ט"ז ל"ז
 (23) יום ט"ח ל"ח
 (24) יום ט"ט ל"ט
 (25) יום י' מ'
 (26) יום י"א מ"א
 (27) יום י"ב מ"ב
 (28) יום י"ג מ"ג
 (29) יום י"ד מ"ד
 (30) יום ט"ו מ"ה
 (31) יום ט"ז מ"ז
 (32) יום ט"ח מ"ח
 (33) יום ט"ט מ"ט
 (34) יום י' נ'
 (35) יום י"א נ"א
 (36) יום י"ב נ"ב
 (37) יום י"ג נ"ג
 (38) יום י"ד נ"ד
 (39) יום ט"ו נ"ה
 (40) יום ט"ז נ"ז
 (41) יום ט"ח נ"ח
 (42) יום ט"ט נ"ט
 (43) יום י' ס'
 (44) יום י"א ס"א
 (45) יום י"ב ס"ב
 (46) יום י"ג ס"ג
 (47) יום י"ד ס"ד
 (48) יום ט"ו ס"ה
 (49) יום ט"ז ס"ז
 (50) יום ט"ח ס"ח
 (51) יום ט"ט ס"ט
 (52) יום י' ע'
 (53) יום י"א ע"א
 (54) יום י"ב ע"ב
 (55) יום י"ג ע"ג
 (56) יום י"ד ע"ד
 (57) יום ט"ו ע"ה
 (58) יום ט"ז ע"ז
 (59) יום ט"ח ע"ח
 (60) יום ט"ט ע"ט
 (61) יום י' פ'
 (62) יום י"א פ"א
 (63) יום י"ב פ"ב
 (64) יום י"ג פ"ג
 (65) יום י"ד פ"ד
 (66) יום ט"ו פ"ה
 (67) יום ט"ז פ"ז
 (68) יום ט"ח פ"ח
 (69) יום ט"ט פ"ט
 (70) יום י' צ'
 (71) יום י"א צ"א
 (72) יום י"ב צ"ב
 (73) יום י"ג צ"ג
 (74) יום י"ד צ"ד
 (75) יום ט"ו צ"ה
 (76) יום ט"ז צ"ז
 (77) יום ט"ח צ"ח
 (78) יום ט"ט צ"ט
 (79) יום י' ק'
 (80) יום י"א ק"א
 (81) יום י"ב ק"ב
 (82) יום י"ג ק"ג
 (83) יום י"ד ק"ד
 (84) יום ט"ו ק"ה
 (85) יום ט"ז ק"ז
 (86) יום ט"ח ק"ח
 (87) יום ט"ט ק"ט
 (88) יום י' ר'
 (89) יום י"א ר"א
 (90) יום י"ב ר"ב
 (91) יום י"ג ר"ג
 (92) יום י"ד ר"ד
 (93) יום ט"ו ר"ה
 (94) יום ט"ז ר"ז
 (95) יום ט"ח ר"ח
 (96) יום ט"ט ר"ט
 (97) יום י' ש'
 (98) יום י"א ש"א
 (99) יום י"ב ש"ב
 (100) יום י"ג ש"ג
 (101) יום י"ד ש"ד
 (102) יום ט"ו ש"ה
 (103) יום ט"ז ש"ז
 (104) יום ט"ח ש"ח
 (105) יום ט"ט ש"ט
 (106) יום י' ת'
 (107) יום י"א ת"א
 (108) יום י"ב ת"ב
 (109) יום י"ג ת"ג
 (110) יום י"ד ת"ד
 (111) יום ט"ו ת"ה
 (112) יום ט"ז ת"ז
 (113) יום ט"ח ת"ח
 (114) יום ט"ט ת"ט
 (115) יום י' י'
 (116) יום י"א י"א
 (117) יום י"ב י"ב
 (118) יום י"ג י"ג
 (119) יום י"ד י"ד
 (120) יום ט"ו י"ה
 (121) יום ט"ז י"ז
 (122) יום ט"ח י"ח
 (123) יום ט"ט י"ט
 (124) יום י' י"א
 (125) יום י"א י"ב
 (126) יום י"ב י"ג
 (127) יום י"ג י"ד
 (128) יום י"ד י"ה
 (129) יום ט"ו י"ז
 (130) יום ט"ז י"ח
 (131) יום ט"ח י"ט
 (132) יום ט"ט י"א
 (133) יום י' י"ב
 (134) יום י"א י"ג
 (135) יום י"ב י"ד
 (136) יום י"ג י"ה
 (137) יום י"ד י"ז
 (138) יום ט"ו י"ח
 (139) יום ט"ז י"ט
 (140) יום ט"ח י"א
 (141) יום ט"ט י"ב
 (142) יום י' י"ג
 (143) יום י"א י"ד
 (144) יום י"ב י"ה
 (145) יום י"ג י"ז
 (146) יום י"ד י"ח
 (147) יום ט"ו י"ט
 (148) יום ט"ז י"א
 (149) יום ט"ח י"ב
 (150) יום ט"ט י"ג
 (151) יום י' י"ד
 (152) יום י"א י"ה
 (153) יום י"ב י"ז
 (154) יום י"ג י"ח
 (155) יום י"ד י"ט
 (156) יום ט"ו י"א
 (157) יום ט"ז י"ב
 (158) יום ט"ח י"ג
 (159) יום ט"ט י"ד
 (160) יום י' י"ה
 (161) יום י"א י"ז
 (162) יום י"ב י"ח
 (163) יום י"ג י"ט
 (164) יום י"ד י"א
 (165) יום ט"ו י"ב
 (166) יום ט"ז י"ג
 (167) יום ט"ח י"ד
 (168) יום ט"ט י"ה
 (169) יום י' י"ז
 (170) יום י"א י"ח
 (171) יום י"ב י"ט
 (172) יום י"ג י"א
 (173) יום י"ד י"ב
 (174) יום ט"ו י"ג
 (175) יום ט"ז י"ד
 (176) יום ט"ח י"ה
 (177) יום ט"ט י"ז
 (178) יום י' י"ח
 (179) יום י"א י"ט
 (180) יום י"ב י"א
 (181) יום י"ג י"ב
 (182) יום י"ד י"ג
 (183) יום ט"ו י"ד
 (184) יום ט"ז י"ה
 (185) יום ט"ח י"ז
 (186) יום ט"ט י"ח
 (187) יום י' י"ט
 (188) יום י"א י"א
 (189) יום י"ב י"ב
 (190) יום י"ג י"ג
 (191) יום י"ד י"ד
 (192) יום ט"ו י"ה
 (193) יום ט"ז י"ז
 (194) יום ט"ח י"ח
 (195) יום ט"ט י"ט
 (196) יום י' י"א
 (197) יום י"א י"ב
 (198) יום י"ב י"ג
 (199) יום י"ג י"ד
 (200) יום י"ד י"ה
 (201) יום ט"ו י"ז
 (202) יום ט"ז י"ח
 (203) יום ט"ח י"ט
 (204) יום ט"ט י"א
 (205) יום י' י"ב
 (206) יום י"א י"ג
 (207) יום י"ב י"ד
 (208) יום י"ג י"ה
 (209) יום י"ד י"ז
 (210) יום ט"ו י"ח
 (211) יום ט"ז י"ט
 (212) יום ט"ח י"א
 (213) יום ט"ט י"ב
 (214) יום י' י"ג
 (215) יום י"א י"ד
 (216) יום י"ב י"ה
 (217) יום י"ג י"ז
 (218) יום י"ד י"ח
 (219) יום ט"ו י"ט
 (220) יום ט"ז י"א
 (221) יום ט"ח י"ב
 (222) יום ט"ט י"ג
 (223) יום י' י"ד
 (224) יום י"א י"ה
 (225) יום י"ב י"ז
 (226) יום י"ג י"ח
 (227) יום י"ד י"ט
 (228) יום ט"ו י"א
 (229) יום ט"ז י"ב
 (230) יום ט"ח י"ג
 (231) יום ט"ט י"ד
 (232) יום י' י"ה
 (233) יום י"א י"ז
 (234) יום י"ב י"ח
 (235) יום י"ג י"ט
 (236) יום י"ד י"א
 (237) יום ט"ו י"ב
 (238) יום ט"ז י"ג
 (239) יום ט"ח י"ד
 (240) יום ט"ט י"ה
 (241) יום י' י"ז
 (242) יום י"א י"ח
 (243) יום י"ב י"ט
 (244) יום י"ג י"א
 (245) יום י"ד י"ב
 (246) יום ט"ו י"ג
 (247) יום ט"ז י"ד
 (248) יום ט"ח י"ה
 (249) יום ט"ט י"ז
 (250) יום י' י"ח

77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 59

דונמא ממה שהשיבני מרן שליט"א בכתב ידו

ספר

דרך שיחה

על התורה

מקבץ תשובות, אמרות והנהגות, לפי סדר פרשיות התורה,

שנאמרו ע"י

מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א,

אשר השיב לשואלו, תלמידו המובהק,

הגאון ר' אליהו מן שליט"א

הדברים נאמרו דרך משא ומתן כמענה לשאלות

שנשאל עליהם מרן שליט"א, ואין לקבוע בהם מסמרות.

ערוך ומסודר בעזר החונן לאדם דעת

ע"י

צבי בלאאמו"ר הג"ר משה יצחק אהרן זצ"ל יברוכ

בני ברק

שנת תשס"ד לפ"ק

על הטוב יזכר
ידידנו יקר היקרים הנכבד והנעלה וכו'
הרב יוסף ארי' חפץ שליט"א

לע"נ

סבו הרב ישראל ב"ר נתן נטע זצ"ל
וסבתו מרת רעשא רייזל ע"ה בת הרה"ג ר' אליעזר זצ"ל

יצו ה' אתו את הברכה הוא וכל בני ביתו
להתברך בכל מילי דמיטב לאורך ימים ושנים טובות

©

כל הזכויות שמורות למחבר

עריכה, סדר ועימוד: הוצאה לאור "ספרי אור החיים"
לוחות והדפסה: "חסד ואמונה" 02-5373714/5

הפצה ראשית

אור החיים 10 - בני ברק
טל. 5799052 (03)

נודח ח' בכל לבב על הזכי' שנפלה בחלקי להיות עוסק בדבר מצוה,
דינת הספר הנוכחי, שבעה"י יביא תועלת גדולה ורבה, ללומדי
החוגית ודורשיה.

תמתי לעבודת המלאכה מלאכת הקודש, של ד"ת אלו, שנכתבו
תלמידו וחביבו של מו"ר שליט"א, הלא הוא הגאון רבי אליהו
שליט"א, שנושא ונותן עם מו"ר שליט"א מידי יום ביומו, תמידין
עיון, ופל המובא בספר הם דברים שקיבל ממו"ר שליט"א.

והחובתינו למסור מודעא להבהיר בזה:

כי כל הדברים שהובאו בספר מפי מו"ר שליט"א נאמרו דרך משא
ומתן כדרכה של תורה, דברים שברובם נאמרו "דרך שיחה" כתשובה
על השאלות שהובאו לפניו, ובודאי שאין ללמוד מהם הלכה למעשה,
וכן אין לקבוע מסמרות בדברים שנאמרו.

אמנם תועלת גדולה וחביבות מיוחדת יש לדברים אלו שנאמרו
בעתים ובזמנים שונים דרך שאלה ותשובה, למען ישמעו וילמדו כי
ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, וכמעט כל ענין מצא לו מו"ר
שליט"א מקור בדברי חז"ל.

וחנני בזה לחזור ולכפול שוב, שבודאי אין ללמוד מהדברים הלכה
למעשה, וכן אין לקבוע מסמרות בדברים שנאמרו.

נודה בזה לכל אלו שסייעו בעריכת הספר, יבורכו כולם מן שמיא.

צבי יברוב

ספר

שאלת רב

למעלה מאלפיים תשובות

מאת

מרן הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א

חלק א: הנהגות והדרכות וענינים שונים

חלק ב: תשובות על סדר שו"ע או"ח ומשנ"ב

השאלות נשאלו ונערכו ע"י

יחיאל מיכאל רומשילד

ואין להורות הלכה למעשה מתוך הספר

ימי הרחמים תשס"ד

קרית ספר

נכנסתי למרן שליט"א, והסכים להדפיס
את התשובות.

ואמר שהספר נראה טוב, וברכני בברכת
ברכה והצלחה.

אך ביקש להודיע בשער בת רבים שאין
לסמוך על הספר הלכה למעשה.

נוסח זה היה למראה עיניו, והסכים לפרסמו.

©
כל הזכויות שמורות למו"ל
כולל הפצה בא"י ובהוי"ל

הכתובת:
יחיאל מ. רוטשילד
רח' חפץ חיים 21
טל. 08-9741651
קרית ספר

את הספר ניתן להשיג אצל המו"ל או:

בשווייץ:
F. Rothschild
Katharinenweg 6
8002 Zürich
Tel. 01 2024066

ירושלים:
ש. ווייל
רח' ים סוף 31
טל. 02-5823823

בני ברק:
מ. רויטנברג
רח' עזרא 38
טל. 03-5783354

צלום לחות והדפסה "לאור" בע"מ
02-5371268

ספר

הליכות חיים על עניני אורח חיים

ליקוט שאלות ותשובות
בין
מרן הגאון האדיר
רבי חיים קניבסקי שליט"א
להג"ר ישראל מאפלין שליט"א

נלקט נסדר ונערך בעזרת השם יתברך
ע"י
שמואל זלמן פייער

זי אין להורות הלכה למעשה מתוך הספר זצ

הודש שמריים בו שמחה תשס"ה
ליקוואד

אשיחה

תשובות וביאורים
ממון שר התורה
הגר"ח קניבסקי שליט"א

על התורה ומועדים
ואגדות חז"ל בש"ס
ועוד עניינים נפלאים

בחסד הבורא עלי
זאב אר"י בלאמו"ר
ר' חיים אפרים נתן שטיגליץ שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו
שבט תשע"ב

מִרְן הַגֵּר"חַ קֵּיבֶסְקִי שְׁלִיט"א
מִזְרָה לְכָל הַשּׁוֹאֲלִים
בְּדִבְרֵי הַלְכָּה,
שֶׁאֵין לַפְסוֹק הַלְכָּה
מִתּוֹךְ דְּבָרָיו

כל הזכויות שמורות

הערות והארות
יתקבלו בשמחה
ת.ד. 23813
ירושלים

או בפלאפון
054-8420612

נדפס בארץ ישראל
מונטי, לוחית דיגיטלית ודפוס
"אור" בע"מ
02-8371258

שז"ת מים חיים

מכתבים ושז"ת
למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

בערך אלף וארבע מאות תשובות מאת מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א ובהרבה מהם בירורי דברים הערות והארות והרחבת הענינים ובדברים המסתעפים. ומרן ביקש שאין להורות מזה למעשה וכמש"כ מרן בדף הבא.

בהכרת הטוב

באתי בזה להביע הכרת הטוב לאלו שעזרו לי בהדפסת הספר.
הקב"ה ישלם שכרם וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם ויזכו
לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות כ"ד.

מכתב ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

עציע הוי"ח מו"ר אבא רובינשטיין פאטער פון זיין זון אהרן
קניבסקי זצ"ל און אהרן קניבסקי זצ"ל און אהרן קניבסקי זצ"ל
און אהרן קניבסקי זצ"ל און אהרן קניבסקי זצ"ל און אהרן קניבסקי זצ"ל
און אהרן קניבסקי זצ"ל און אהרן קניבסקי זצ"ל און אהרן קניבסקי זצ"ל

בעזה"י

ידידינו הרי"מ איידלטוך שליט"א רוצה להדפיס התשובות
שכתבנו לו והרשות בידו אבל אין להורות מזה למעשה עד
שישאלו לחכם כי לא נכתב בעיון למעשה ויה"ר שיהא לתועלת
להגדיל תורה ולהאדירה.

חיים קניבסקי

לכל עניני הספר, הערות ו/או הארות
אפשר להתקשר להמו"ל
מס' טל' 718.259.1654
re7609@yahoo.com

אסור להדפיס או להעתיק ספר זה או שום חלק ממנו בכל
אופן שהוא ובכל לשון ללא אישור בכתב מהמו"ל.

הודעה

כל הוצאות הספר, לרבות רווח מוכרי הספר, שולמו מראש,
וכל דמי הקניה הולכים לעניני צדקה ומצוה.

זהלצי"ב

ס פ ר

שונה הלכות

חליכות עולם לו אורחות חיים הערוכות בשו"ע אורח חיים

ההוא קצרא מקצר ועולה תמצית כל פסקי הלכות שבמ"ב

כולל כל הדינים המבוארים בש"ע או"ח ובמשנה ברורה וביאור הלכה ושער הציון. והמבוארים בחזון איש או"ח [ונתלקטו ג"כ כמה דינים משאר חלקי חזו"א] ושעורי המצות ע"פ הוראת החזו"א ונדפסו בספר שיעורין של תורה

חלק ראשון

מתחלת שו"ע או"ח עד הלכות שבת

ותועלת הספר למצוא כל דין בנקל וכן סדר משנה לחזור על הדינים בקצרה להיות לזכרון לפניו תמיד

ומצוין בכל דין מקור מקומו מהור בשו"ע או במ"ב ובה"ל ושה"צ או בחזון איש. ומבואר בהקדמה שח"ו חלילה להורות הלכה למעשה מתוך חיבור זה, רק כשנוגע למעשה צריך לעיין וללמוד במקור הדיון המצויין כאן בכל הלכה והלכה.

נערך ונתחבר בס"ד ע"י

שי"ח בהגריי שליט"א קניבסקי

וע"י אלעזר צדוק בהג"ר יצחק יונה זצ"ל טורצין

הוצאה ששית מהוצאה חדשה עם התקונים וההוספות

בני ברק

שנת נר לרגלי דברך לס"ק

ברכה ורב טוב להמנרב ה"ר שמעון שליט"א

לעילוי נשמת

ר' יהושע אליקים בן יוסף הכהן
ר' יוסף ב"ר דוד הכהן
חיה רייזל בת ר' ישראל אשר זעליג
יוסף צבי בן ר' שמעון

נדפס על נייר שאין בו ח"ו חשש חילול שבת

את הספר אפשר להשיג על פי הכתובת:

הרב חיים קנייבסקי, שכון חזון איש, בני-ברק
או הרב אלעזר צדוק טורציין, רחוב השל"ה זכרון מאיר

ה ק ד מ ה

בעזה"י. תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עזה"ב
שנאמר הליכות עולם לו אל תיקרי הליכות אלא הלכות (גדה ע"ג) וכתב המשנה ברורה
בתקדמותו והנה אף שלימוד התורה הוא שכל מה שהאדם לומד אפילו בקדשים ובטהרות
הוא מקיים מ"ע דת"ת מ"מ עיקר לימוד האדם צריך להיות בלימוד המביא לידי מעשה
וע"כ אחו"ל (ברכות ח') אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב אוהב ה' שערים
המצוינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות שביעקב ועיין ביו"ד (סימן רמ"ו)
בש"ך שם שהביא בשם הפרישה דצריך כל אדם ללמוד הלכות בכל יום כדאי' בגמרא
תד"א כל השונה הלכות בכל יום כ"י ואיתא במדרש שוח"ט בר קפרא אמר למד אדם
תרי הלכות בצפרא ותרי ברמשא קיים בזה ובתורתו יהגה יומם ולילה והנה לפ"ו נראה
בעליל דחלק אר"ח הוא היותר מוקדם ללימוד לכל אף שכל ד' חלקי שו"ע הם נצרכים
למעשה מ"מ חלק זה הוא מוקדם לכל כי ידיעתו הוא הכרחית בכל יום מימי חייו
לקיום התורה ובלעדו לא ירים איש הישראלי את ידו ואת רגלו עכ"ל.

הנה ספר משנה ברורה שזכה להתקבל בכל ישראל והוא הפוסק האחרון בדורנו
בחלק אר"ח [ועיין בקובץ אגרות למרן החזו"א ח"ב סימן מ"א שכתב לא' שצדד
להורות דלא כהב"י מג"א ומ"ב, ע"פ אחרון אחד שפלפל בזה וז"ל, "ההוראה המקובלת
מפי רבותינו אשר מפיהם אנו חיים כמו מרן הב"י ומג"א והמשנה ברורה כ"י היא
הוראה מקוימת כמו מפי סנהדרין בלשכת הגזית" עכ"ל] הוא ספר שצריך ללמדו
בעיון והמחפש הלכה שצריך לדעת לפי שעה אם לא למד הענין עדיין מקודם יקשה
טובא לדעת הלכה ברורה ולפעמים הזמן נחוץ כמו לדוגמא מי שנקשר לו מנעלו
בשבת ורוצה לדעת אם מותר להתירו אם לאו אם לא למד הענין מקודם הרי עליו
לעבור על כל סימן שי"ז עם הביאור הלכה ושער הציון וגם אחרי העיון המבוהל הזה
ספק גדול הוא אם ידע היטב מסקנת ההלכה. ולפעמים צריך לעיין בכמה סימנים ובפרט
בענינים המסובכים וסימנים ארוכים כגון דיני מוקף גויל וחק תוכות ושלא כסדרן
בסימן ל"ב ודיני שה"י והטמנה וכיו"ב הרבה והטעם מפני שהדינים מפוררים וגם הרבה
דעות והרבה דינים שמפוררים בבה"ל או בשו"ע וגם כמה דינים שנתחדשו בספר מרן
החזו"א וצ"ל מהם שהולק על המ"ב ומהם דינים מתחדשים לזאת ראינו כי טוב לסדר
תמצית מהדינים המבוארים בשו"ע ורמ"א עם סעיפי הדינים וחילוקיהם שבמ"ב ובה"ל
ושה"צ ובהוספת הדינים המבוארים בחזו"א בקצרה כדרך הספר חיי אדם [ובמקומות
שנחלקו המ"ב והחזו"א הבאנו ב' הדעות] למען ירוץ כל קורא בו וימצא ההלכה ערוכה
תיכף והשמיטנו הדעות שאינם להלכה [ובמקומות שהמחבר והרמ"א חולקים הבאנו
ע"פ רוב דעת הרמ"א מלבד במקומות שהאחרונים ז"ל הכריעו כמרן המחבר לפי שהמ"ב
כותב תמיד שאנו נזהגין כהרמ"א ז"ל ולא באנו כמכריעים ההלכה בהחלט מכיון
שלמעשה אין להורות מספר זה אלא בעיון במקור הדין וכדלקמן וממילא אחינו הספרדים
שנהגין כהמחבר יראו את אשר לפנייהם בגוף השו"ע] והשתדלנו לא להוסיף משלנו
מאומה אף במקומות שהיה לנו כמה הערות נכונות בעז"ה כי לא רצינו לערב דברינו
בתוך דברי המ"ב וחזו"א וזולת לעתים רחוקות כעין פליטת הקולמוס והוא מוקף בשני
עגולים. אבל המוקף בחצאי מרובע הוא מהמ"ב בעצמו ורק להבנת הענין הקפנום בחצאי
מרובע. וכמה פעמים אין הדין במקומו והכנסנוהו למקומו כמו לדוגמא המאחר ברכת
השחר מבואר הוא בשו"ע סימן מ"ו והעברנוהו למקומו לסימן מ"י ששם הלכות ברכת
השחר וכיו"ב רבות. אך שלא לשנות מסדר השו"ע כתבנוהו ג"כ במקומו או שכתבנו
דין זה ביארנו במקום פלוני. ושמענו שאחד מתלמידי הח"ח זצ"ל סידר ג"כ קיצור
מהמשנה ברורה על חלק ראשון וגם היה לו הסכמה מהח"ח זצ"ל אך לא נדפסה מפאת
המלחמה.

והתועלת מהספר הזה הוא למצוא הדין בנקל וגם שיוכלו לחזור על הדינים בקצרה אמנם ח"ו לסמוך ע"י כשנוגע למעשה כי מלבד שבע"ה לא הגענו כלל להוראה ואף שהשתדלנו עד כמה שאפשר לא לשנות מלשון המ"ב אבל מפני הקיצור הוכרחנו לשנות קצת הלשון ולקצר וגם כמה פעמים להכניס כמה דינים בהלכה אחת וידוע שמשניו אות אחת או מסידור ההלכה יכול לצאת כמה מכשולים וטעויות ח"ו אם אין בקיאים היטב בדין וצריכים הרבה ס"ד לסדר בלשון מבואר ובלתי מטעה ומלבד זה לא כל הלכה למדנו כראי כל ענין במקורו בש"ס וראשונים וב"י ומג"א וכו' [רק במקומות שה"י קשה לנו או בענינים המסובכים אבל בענין שהיו נראים לנו מובנים ומבוארים לא עיינו במקורות וידוע שע"י יכול לצאת כמה טעויות ובפרט בהעתיקות דברי החזו"א שידוע שספריו צריכין עיון גדול ומתון וגם במרבית המקומות אין כותב הדין העולה להלכה רק צריך להוציאו מתמצית דבריו ולפעמים מסיק כך ובחמשך הענין משתנה הדין או שכותב לפי שיטה אחת וגם לשונו קצר מאד כידוע כ"ו לרגיל בספריו ואף שכמדומה שהשתדלנו בע"ה עד מקום שדינו מגעת לברר הענינים וגם המלאכה עשינו במתינות מרובה מ"מ אין אנו יכולים לקבל האחריות על עצמינו למעשה וכבר ראינו כמה פעמים דברי טעויות והוכרחנו לחקן ולשנות ואין ספק מוציא מידי דאי שעדיין נמצא כהנה וכהנה ולכן עשינו ציונים על כל הלכה מקומו במ"ב או בחזו"א [והציון על הסעיף הוא על השו"ע וציון ס"ק הוא על המ"ב לדוגמא ס"ו וס"ק כ"ו כ"ט הכונה שהדין נמצא בשו"ע ס"ו ובמ"ב ס"ק כ"ו וס"ק כ"ט] כדי שבנוגע למעשה יעיין כל אחד במקורו או ישאל לחכם. והנה המ"ב האריך בהקדמתו שהביא בכל דין טעמו וגם אם הוא מדאורייתא או מדרבנן כדי שיחייש יפה בלב הקורא ואנחנו השמטנו זה מפני שספרו הוא ללמוד וללמד משא"כ ספר זה שהוא רק מראה מקום למצוא הדין או לחזור בקצרה ולא הבאנו רק הטעמים שנוגעים להבנת הענין. וקראנו שם הספר שונה הלכות ע"ש המאמר המובא לעיל.

ועל הטוב יזכר כבוד הרב הגאון המפורסם מוהר"ר חיים עזרא ברזל שליט"א כעת רב בעיר סידגי במדינת אוסטרליא שעבר על רוב הספר והעיר כמה הערות נכונות וגם נדב להוצאת כל הספר לע"נ הוריו אביו הרה"ח ר' משה זאב בהרה"ח ר' פנחס ז"ל ולע"נ אמו הצ' מרת ברכה בת הרה"ח ר' יחיאל יצחק מאיר ז"ל. ושכמ"ה.

גם יזכרו לטובה הרב הג"ר שאול ברום זצ"ל שעבר על חלק מהמסדר והעיר כמה הערות נכונות. ויבלח"ט הגרא"ל שטיינמן שליט"א והרד"מ שמידל שליט"א והר"ב פכטהלט שליט"א שעברו על חלקים מהספר והעירו כמה הערות נכונות.

ויה"ר שהספר יהיה לתועלת הרבים להיות בקיאים בדבר הלכה להגדיל תורה ולהאדירה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ונזכה לסיים על כל המשנה ברורה ושלא נכשל בדבר הלכה ולהיות ממזכי הרבים ולראות בבנין בית הבחירה אמן.

בעוה"י. ב"ה שזכינו להו"ל כעת ח"א הוצאה עשירית, ונדיב יקר אחד שחפץ בעילום שם נדב להדפיסו שנית עם כל ההוספות והתיקונים של כל החלקים. השי"ת יזכהו בכל טוב וימלא כל משאלות לבו לטובה והקרן קיימת לעוה"ב (כמה מההוספות והתיקונים נוספו ע"י הרי"א פלדמן שליט"א והרמז"ב שליט"א והר"י הלל כהן שליט"א ועוד הרבה ת"ח שזכרו כולם לטובה ולברכה) ונזכה להגדיל תורה ולהאדירה בעוה"י.

מפתחות

הלכות הנהגת אדם כבוקר		הלכות הנהגת אדם כבוקר	
א	דין חשכמת הבוקר	א	סדר הנהגת הפרשיות בבתיים
ב	דין לבישת בגדים	ב	והמהדרים אשר להם ב' זוגות תפילין
ג	דין הנהגת בית הכסא	ג	דין מנין השיטין
ד	דין גטילת ידיים	ד	דין דקדוק כתיבתן
ה	דין כונת הברכות	ה	זמן הנהגת התפילין
ו	דין ברכת אשר יצר ואלהי גשמה ופירושו	ו	מי הם החייבים בתפילין והפטורים
ז	דין לברך אשר יצר כל היום אחרי חטלת מים	ז	מי הם הכשרים לכתוב תפילין ולקנות מהם
הלכות ציצית		ח	דין איך לנהוג בקדושת התפילין
הלכות ציצית ועטיפתו		ט	דין הנושא משאוי איך ינהוג בתפילין
ח	דיני איזה בגדים חייבים בציצית ואיזה פטורים מציצית	י	דין אם מותר לשנות תפילין של יד לשל ראש
ט	דיני כנסות הטלית	יא	דין איך להתנהג בתפילין בהכנסו לבית הכסא
י	דיני חוטי הציצית	יב	איסור שינה בתפילין
יא	דברים הפוסלים בציצית	יג	דין תפילין בבית הקברות ובית המרחץ
יב	דיני ציצית בשבת	יד	הלכות ברכות השחר ושאר ברכות
יג	דיני ציצית שעשאן עכו"ם וגשמים ודין טלית שאולה	טו	דיני ברכת השחר
יד	דיני אם להתיר הציצית מבגד לבגד ודין גרע הטלית	טז	דיני ברכת התורה
טו	דיני שיעור טלית	טז	פסוקי קרבן שבת אומרים אצל פרשת החמיד
טז	דיני מי הם חייבים בציצית	יז	שיכול לומר ק"ש בעל פה
יז	זמן ציצית	יח	טעם למה אומרים משנת איוהו מקומן
יח	זמן ברכת ציצית	יט	דין תפלה מן ברוך שאמר עד ישתבח
יט	דיני לקיחת ומכירת טלית	כ	דין מי ששהה לבוא לבה"כ עד ישתבח
כ	כדת מה לעשות בציצית שנפסקו בטליתות ישנים	כא	דין מי ששהה לבוא לבה"כ עד ישתבח
כא	דין שהחיינו על עשיית ציצית	כב	דין מי הוא הראוי לפני התיבה
כב	דין ציצית בבית הקברות	כג	דינים השייכים לישתבח
כג	דין הנהגת לבישת הציצית ושכרה וענשה	כד	דיני קדיש
כד		כה	דין עניית קדיש ע"י הקהל
הלכות תפילין		כו	דין ברכו וענייתו
כה	דיני תפילין בפרטות	כז	הלכות קריאת שמע
כו	דין מי שאין לו אלא תפלה אחת	כח	זמן קריאת שמע וברכותיה
כז	מקום הנהגתו ואופן הנהגתו	כט	דין ברכה הראשונה ביוצר
כח	דין חליצת תפילין	ל	דין ברכות לק"ש ואם צריכים כונה
כט	דין שאין לברך בחליצת תפילין	לא	דין כמה צריך לדקדק ולכוין בק"ש
ל	זמן הנהגתו	לב	מי שלא דקדק בק"ש ולא השמיע לאזנו
לא	דיני תפילין בשבת ויו"ט	לג	
לב	סדר כתיבת התפילין		
לג	דין תקוני התפילין ודין הרצועות		

ספר כל משאלותיך

הלבטים הספקות בחיינו
כיצד להתנהג על פי התורה
שאלות דעת ומשאלות לב
עם התשובות, ההכרעות, הפתרונות והעצות
ממעיינו של רבן של ישראל
הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א

ערוכים על סדר פרשת השבוע
מתוך 100,000 רשימות
תלמידו המובהק רבי אליהו מן שליט"א

אדר תשע"ח

כל משאלותיך

ידוע כי בדורנו מתבטא המושג "דבר השם בפיו" ברבנו שליט"א, ואנשי הדור בתסוצותיהם למקומם ולמושבותיהם בכל אתר - חרדים למוצא פיו הטהור. ולכן חשיבות יתירה ניתנת לספר זה שכולו הוראות בכל תחומי החיים ממש. פלא והפלא. אלא שדווקא משום כך - שוברו בצדו - שאין שייך בשום אופן לקבוע הנהגה או דרך חיים מאלפי התשובות המובאות בספר זה, כי פעמים רבות רבינו עצמו אמר כי חשיב על פי מה ששמו בפיו בהשגחה פרטית, ועל אותה שאלה השיב בכמה אנפי (וכפי שכבר כתב על כך ברמיזה בספרו אורחות יושר).

כמו כן. ישנם ענייני חינוך ועצות המשתנים בהכרח לפי המקום הזמן והתקופה, והדברים מסורים לחכמי ישראל כלבד. ולכן במקרים רבים כתבנו את תאריך השאלה, כדי להכיר את התקופה בה נשאלה השאלה.

היסוד לספר "כל משאלותיך", הם מאה אלף שאלות ותשובות שנשאלו בעל פה על ידי תלמידו הגאון רבי אליהו מן שליט"א ועלו על הכתב בדרך כלל מיד - כמין ימא לטיגנא. וכאמור, הדברים מובאים לעיונא ורק כפתח למחשבה ולהתבוננות להכיר מה רבינו השיב, ועל פי זה - לשאול כעת שאלת חכם!

הגאון רבי אליהו מן שליט"א שח עם רבינו באלפי שאלות בים התלמוד והשו"ע והערות במקרא ובסידור התפילה, וחלקם התפרסמו ב"דרך שיתח" - ב' חלקים ועוד, אבל, כל אלו אין מקומם בספר זה, כי ספר זה הוא ליקוטים ממה שהוא שליט"א שח עם רבינו בסיום תלמודם יחד, בדרך שאלות ותשובות שנשלחו אליו כתלמיד, מקצווי תבל לשאול את פי שר התורה מרן שליט"א. ורבנו בחביבותו עליו השיב לו וגם מסר לו הרבה מהנהגותיו והוראותיו לרבים, והשיב לו על מה ששואל כתלמיד חביב לפני רבו.

קראנו שם הספר "כל משאלותיך" כי כלולים בו הרבה מאד תשובות לכל מיני שאלות המצויות בחיי היום יום ועל פי רוב כמעט כל השאלות המצויות טמונות בספר זה, שרבן של ישראל השיב עליהם.

בתפילה שנזכה שימלא ה'
כל משאלותינו לטובה
"ימלא השם כל משאלותיך"

© כל הזכויות שמורות
למור"ל מערכת "קול חוצב"
שעל ידי עמותת "משיב נפש"
עמוס 3 ב"ב

עיצוב כריכה:
גרניום 0548491624

עימוד ועיצוב
סטודיו
ש. בן-שלמה 03-6745545